

73/87-org.

Sdělení

Přezkoumání jmenování nebo odvolání znalce (tlumočnicka)

Generální prokuratura ČSR zaujala k právnímu režimu pro přezkoumání aktu jmenování nebo odvolání znalce (tlumočnicka) následující stanovisko, které pro informaci uveřejňujeme:

Vlastností individuálního správního aktu je jeho závaznost. Proto lze proti němu brojit jen způsobem, který je stanoven a připuštěn v právních předpisech. Aktem je vázán též správní orgán, který jej vydal, a proto lze přistoupit k jeho zrušení či změně jen v intencích právních předpisů, nemá-li být ohrožena jeho stabilita a právní jistota zúčastněných subjektů. Na rozdíl od správního řádu, zákon č. 36/1967 Sb. neupravuje zrušení nebo změnu vadného aktu (jmenování, popř. odvolání znalce) správním orgánem. Byl-li vydán vadný jmenovací akt, lze jej v zákonem předvídaném případě přezkoumat v procesu vyústujícím v odvolání znalce [z důvodu uvedeného v § 20 písm. a) zákona č. 36/1967 Sb.], ukáže-li se dodatečně, že nebyly splněny podmínky pro jmenování.

Pokud byl znalec z funkce nezákonně odvolán, nic nebrání jeho opětovnému jmenování. Nápravu zde lze dosáhnout vytvořením nové právní pozice dotčeného subjektu vydáním nového aktu.

V konkrétním případě může obnovit porušená práva zpravidla správní orgán, který vydal vadný právní akt, tj. orgán, jemuž byla svěřena pravomoc jmenovat a odvolávat znalce, tlumočnicka (srov. Socialistická zákonnost 8/86 na str. 432).

Ve vhodných případech není vyloučena náprava nezákonného odvolání znalce nebo tlumočnicka (předsedou krajského soudu) vydáním nového aktu nadřízeným orgánem, tj. ministrem spravedlnosti, jehož pravomoc jmenovat znalce není omezena jen na případy uvedené v § 1 odst. 1 vyhlášky č. 37/1967 Sb., ve znění vyhlášky č. 11/1985 Sb. Zákonné oprávnění ministra spravedlnosti obecně pověřovat předsedy krajských soudů jmenování znalců a tlumočnicků (§ 3 odst. 1 zákona č. 36/1967 Sb., § 1 odst. 2 vyhlášky č. 37/1967 Sb.) nikterak nevylučuje oprávnění pověřovat předsedy krajských soudů jmenování znalců v konkrétních případech. Se zřetelem k povinnosti správního orgánu plnit úkoly státní správy je i povinností předsedy krajského soudu využívat pravomoci svěřené na základě právního předpisu. Pověření k jmenování znalce v konkrétním případě je tedy prostředkem, jímž může ministr spravedlnosti závazně uložit předsedovi krajského soudu, aby neoprávněně odvolaného znalce (tlumočnicka) opětovně jmenoval.

Nápravu vadného jmenovaného aktu může, se zřetelem k § 20 zákona č. 36/1967 Sb., zjednat odvoláním znalce orgán, který ho jmenoval.

Charakter podání, kterým občan brojí proti aktu vydanému při výkonu státní správy na úseku znalecké a tlumočnické činnosti, nutno posuzovat podle jeho obsahu bez zřetele na označení (Správní právo č. 5/1975, str. 273).

Podání je stížností či podnětem podle vládní vyhlášky č. 150/1958 Ú. I. tehdy, nepodléhá-li režimu zvláštních předpisů (srov. např. Správní právo 7/86, str. 438). Směřuje-li však k vydání nového bezvadného aktu (jmenovacího v případě odvolání a naopak), jímž by se změnila pozice subjektu, založená aktem, o němž podatel tvrdí, že je vadný, pak půjde o žádost o opětovné jmenování znalce nebo tlumočnickem (§ 5 odst. 2 věta druhá zákona č. 36/1967 Sb.) nebo o žádost o odvolání z této funkce (§ 20 lit. e) zákona č. 36/1967 Sb.), tedy o (kvalifikované) podání podléhající režimu zvláštního předpisu (zákon č. 36/1967 Sb. a vyhlášky č. 37/1967 Sb.) a nikoliv o stížnost ve smyslu vládní vyhlášky č. 150/1958 Ú. I. Směřuje-li podání proti nevyhovění zmíněné žádosti, je nutné je vyřizovat a evidovat jako stížnost. Stížností by bylo též podání, jímž by občan např. brojil pouze proti odvolání z funkce znalce (tlumočnicka) a přitom by se nedožadoval setrvání (opětovného jmenování) ve funkci znalce. Nejasnosti v podání by bylo zapotřebí odstranit šetřením (např. vyzváním občana, aby je upřesnil). Vyřízení takového podání neupravuje zákon č. 36/1967 Sb. ani vyhláška č. 37/1967 Sb. ve znění vyhlášky č. 11/1985 Sb., a proto přichází v úvahu jen postup podle vládní vyhlášky č. 150/1958 Ú. I.